

Länsstyrelsen
Västerbotten

Datum
2013-03-01

Ärendebeteckning
408-9102-2012
Arkivbeteckning

1(5)

Energimyndigheten
Tillväxtavdelningen
Vindenheten
Box 310
631 04 Eskilstuna

Remiss gällande uppdatering av riksintresse för vindbruk

Sammanfattning

Länsstyrelsen är positiv till Energimyndighetens försök att tillämpa en enhetlig metod för hela landet urval av riksintresseområden.

Vi är dock tveksamma till valet av vissa kriterier för urval av områden.

Liksom Energimyndigheten anser vi som princip att avvägningar mot andra intressen ska ske i kommande fysisk planering och i tillståndsbeslut. Vi vill dock ge en översiktlig bild av möjligheterna att genomföra vindbruksprojekt inom de föreslagna riksintresseområdena med hänsyn till vissa andra intressen och kommunernas ställningstaganden.

Omfattning och urval av riksintressen för vindbruk

Arealen som föreslås har för Västerbottens del minskat något jämfört med tidigare anspråk, då vi fick stå för en alltför stor andel av riksintressena i landet därför att konfliktområden togs med i olika omfattning i länen. Vi är därför positiva till Energimyndighetens försök att tillämpa en enhetlig metod.

Exploatering för vindbruk tar stora ytor i anspråk och medför stor påverkan på landskap och andra intressen. Därför bör vindbrukets riksintressen läggas ut på ett återhållsamt sätt. Den föreslagna volymen rymmer tre gånger riksdagens fastställda planeringsram om 30 TWh (varav 20 TWh till lands) för att täcka bortfall på grund av starkare motstående intressen. Om man utgår från Boverkets syn att riksintressen bör vara "intressen av omistligt värde för nationen" bör riksintresseanspråket begränsas till de för vindbruk allra bästa områdena och inte omfatta alla områden som kan behöva exploateras för att nå planeringsmålet.

Inom länet finns redan tillstånd och ärenden under samråd eller prövning på 4-5 TWh, vilket motsvarar 20-25% av planeringsmålet på land. Det är troligt att läget är liknade i många andra län.

Huvudkriterier och undantag

Rent principiellt håller Länsstyrelsen med Energimyndigheten om att ”avvägningar” mellan riksintresse för vindbruk och andra intressen ska göras vid fysisk planering och vid prövning av tillstånd.

Denna princip är dock svår att hålla fast vid då det gäller riksintressen av exploateringskaraktär. Energimyndigheten har t.ex. direkt undantagit områden, som ligger 800 meter från bebyggelse.

Det är ett praktiskt förfaringsätt att undanta en generell störningszon vid bebyggelse. Vi har dock vissa betänkligheter till detta.

Då områden nära bebyggelsen undantas medför det att en stor del av exploateringen för vindbruk kommer att ske i ”stora opåverkade områden”, vilka i första hand ska undvikas enligt 3 kap 2 § miljöbalken. Om paragrafen inte tillämpas vid urvalet av riksintressen och enbart tillämpas som avvägningregel får den ingen betydelse, vilket inte kan ha varit syftet med lagstiftningen.

Energimyndigheten har utgått från fastighetskartans byggnader. Där ingår inte endast bostadshus utan även uthus, industribyggnader mm. Dessa anser vi inte ska tas med i avståndsbufferingen. Det finns industriområden och påverkade områden intill dessa som är utmärkta platser för vindbruk.

Kriteriet om 15 km avstånd till region och/eller stamnät är alltför dåligt underbyggt för att vara utslagsgivande. Det verkar främst ha används för att minska omfattningen av ytor.

De kriterier för havet som angetts räcker inte till för att prioritera områden som riksintresse vindbruk. Därför har Energimyndigheten inte gjort några nya riksintresseanspråk i havet. Vi har inget att invända mot detta.

Vi anser att det är självklart att obruten kust, obrutna fjäll och nationalparker ska undantas från riksintresseanspråk för vindkraft, då de är lagskyddade.

Inte undantagna områden

Länsstyrelsen anser att vissa förhållanden kan innebära att exploatering för vindbruk inte är möjlig inom de föreslagna riksintresseområdena. Exempel på sådana förhållanden är då det redan finns ett juridiskt bindande beslut om annan mark- eller vattenanvändning för området eller liknande, som inte medger vindbruk. Exempelvis kan natur- och kulturresevat, höjdbegränsande områden kring flygplatser samt farleder betraktas som lagskyddade.

Länsstyrelsen kan därför inte förstå varför områden nära bebyggelse generellt är undantagna och inte dessa.

Översiktlig bedömning av möjligheten till vindbruk inom föreslagna riksintressen med hänsyn till vissa andra intressen

För att Energimyndigheten ska få en uppfattning om bortfallet av områden vid senare intresseavvägningar tar vi nedan upp hur vi bedömer läget idag.

Försvarets hemliga riksintressen

Försvarsmaktens riskintressen har enligt 3 kap 10 § miljöbalken företräde framför andra riksintressen i 3 kapitlet. Dessutom är en stor del av försvarsmaktens riksintressen hemliga och bevakas endast genom samråd om höga objekt. För länets del handlar det inte om militär flygverksamhet utan olika signal- och radarsystem. Länsstyrelsen anser att Energimyndigheten bör höra Försvarsmakten och undanta åtminstone områden där det är konflikt med hemliga riksintressen innan myndigheten fattar beslut om riksintressen.

Riksintresse för turism och friluftsliv enligt 4 kap. 2§ miljöbalken Övriga fjäll

Länsstyrelsen bedömer att turismen och friluftslivet troligen kommer att påtagligt skadas av stora projekt inom fjällen. Om skadan blir påtaglig är projekten inte tillåtna.

Naturreservat

Några av de utpekade riksintresseområdena sammanfaller helt eller delvis med naturreservat (t.ex. Blaikfjället, Gitsfjället, Arasjö). I naturreservaten finns föreskrifter mot anläggningar, byggnader, vägar mm. Vindbruk är inte förenligt med syftena med de skydden.

Natura 2000-områden

Några av de utpekade riksintresseområdena sammanfaller helt eller delvis med Natura 2000-områden (t.ex. Blaikfjället, Gitsfjället, Arasjö). Vindbruk skulle med stor säkerhet komma att skada utpekade livsmiljöer eller arter i Natura 2000-områdena och skulle göra att områdena inte skulle behålla en gynnsam bevarandestatus.

Rennäringen riksintressen

Goda vindlägen i framför allt länets inland sammanfaller inte sällan med viktiga vinterbetesmarker för rennäringen. Vissa samebyar i länet har fler utpekade vindbruksriksintressen på sina marker än andra. Vapstens sameby är en av de byar som blir mest ansatta längs hela sträckan från fjäll till kust.

”Obrutna fjäll” kommer även fortsatt att undantas och på så sätt undantas stora delar av åretruntmarkerna för flertalet samebyar, vilket är positivt. Undantaget är de samebyar som inte skyddas av obrutna fjäll (vid Södra Storfjället m. fl. områden). Samtliga föreslagna riksintressen vindbruk sammanfaller med rennäringens riksintressen inom åretruntmarkerna, det gäller främst samebyarna Vapsten men även Ubmeje.

Det råder fortfarande stor kunskapsbrist när det gäller vindkraftens påverkan på rennärningen.

Planerat naturskydd

Några av de utpekade riksintresseområdena sammanfaller helt eller delvis med planerat skydd (pågående reservatsbildningar). I de planerade skyddsområdena planeras föreskrifter som inte medger byggnation av vindkraft.

Länsstyrelsens ”strategi för vindbruk och känsliga naturmiljöer”

Några av de utpekade riksintresseområdena sammanfaller med värdefulla naturlandskap där länsstyrelsen i sin Strategi för vindbruk och känsliga naturmiljöer i Västerbottens län, har tagit ställning till att inga etableringar av vindbruksanläggningar bör ske, t.ex. i värdekärnor mellan värdekärnor i värdeetrakter, inom särskilt prioriterade värdeetrakter eller inom skyddszon i anslutning till dessa. Värdeetrakter är identifierade områden med särskilt goda förutsättningar för att bevara biologisk mångfald.

Övrigt

Tidigare hävdade riksintressen för vindbruk

På sidan 6 i remissen sägs: ”Resultatet visar att på cirka 80 områden skulle falla bort där det pågår planerad etablering av vindkraft. Energimyndigheten har undersökt möjligheten till övergångsbestämmelser för dessa områden, detta fungerar inte lagmässigt. Myndigheten rekommenderar därför att Miljöprövningsdelegationen och kommunerna beaktar att området tidigare varit utpekade som riksintresse 2008 vid uppstart av projektering, vid bedömning av området.”

Detta uttalande är otydligt och öppnar upp för olika tolkningar. Miljöprövningsdelegationen i Västerbottens län menar att om ett område faller bort som riksintresse för vindkraft har det inte den ”styrkan” vid prövningen. Man måste se till förhållandena vid prövningstillfället (förmodligen när beslut tas) och kan inte beakta att det tidigare varit ett riksintresse. Finns det ett motstående riksintresse kommer det att vinna – om verksamheterna inte kan bedrivas parallellt.

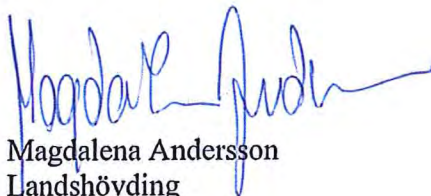
Kommunernas synpunkter

Länsstyrelsen har gett kommunerna tillfälle till att ha synpunkter på Energimyndighetens remiss. Vi har fått in synpunkter från Storuman, Sorsele, Lycksele, Skellefteå, Umeå och Bjurholm. Samtliga kommuner i Västerbottens län har antagna översiktsplaner för vindkraft utom Skellefteå, som håller på att upprätta en sådan temaplan. Genomgående kan sägas att kommunerna vill ha en avvägning mot andra intressen innan riksintressen för vindkraft pekas ut.

Då kommunerna idag har ett veto ger kommunernas intresseavvägningar ytterligare en bild av konfliktsituationen med andra intressen och möjligheterna att genomföra vindkraftsprojekt i föreslagna riksintresseområden.

Länsstyrelsen bifogar inkomna yttranden från kommunerna.

I ärendets beredning har Miljöenheten, Naturvårdenheten, Miljöprövningsdelegationen och Samhällsutvecklingsenheten deltagit.

Magdalena Andersson
Landshövding

Birgitta Norberg
Biträdande länsarkitekt

Bilagor

Strategi för vindbruk och känsliga naturmiljöer
Yttrande från Lycksele kommun
Yttrande från Umeå kommun
Yttrande från Storumans kommun
Yttrande från Sorsele kommun
Yttrande från Skellefteå kommun
Yttrande från Bjurholms kommun

**Kommunstyrelsens tillväxt- och
planeringsutskott**

§ 8

Dnr 2012-000509

Yttrande över uppdatering av riksintresse vindbruk

Ärendet avser yttrande från Lycksele kommun avseende energimyndighetens revidering av riksintresseområden för vindbruk till Länsstyrelsen inför Länsstyrelsens svar på Energimyndighetens remiss.

Riksintressen finns för olika verksamheter eller mål, såsom rennärning, kulturmiljö, naturvård, det rörliga friluftslivet, kommunikationer, mineraler, försvarsmakten, vindbruk med flera.

Ett Riksintresse är ett område som anses ha ett sådant värde att det ur ett nationellt perspektiv bör skyddas mot åtgärder och beslut som kan försvåra den verksamhet eller de mål som Riksintresset är utpekat för att skydda. Riksintressena skyddas i första hand genom bestämmelser i miljöbalken. Inom områden av riksintresse får åtgärder som påtagligt kan skada de angivna värdena eller påtagligt försvårar det avsedda utnyttjandet av marken inte vidtas. Detta gör att man inom ett område som är av riksintresse för vindbruk ej bör bevilja t.ex. bygglov i och med att byggnation av t.ex. ett bostadshus påtagligt kan försvåra för verksamheten vindbruk i området. Det är länsstyrelserna som har till uppgift att bevaka riksintressena.

Ärendet har diskuterats i kommunens interna arbetsgrupp som för närvarande arbetar med revidering av Lycksele kommuns tilläggsplan för vindkraft. I Lycksele kommun finns fem områden som föreslås vara av riksintresse för vindbruk. Fyra områden ligger i den sydöstra kommundelen i ett område i närheten av byarna Vargträsk och Flakaträsk. Ett femte område är beläget i den sydvästra kommundelen på Rönnliden, Öster om Stor-Arasjön. Områdena saknar numrering eller namn, vilket gör att Lycksele kommun tagit sig friheten att numrera områdena i kommunen, se bilaga.

Område 1.

Detta område utgör en expanderad del av Stor-rotliden, där det i dagsläget finns en driftsatt Vindkraftanläggning om 40 vindkraftverk. Den del av det föreslagna riksintesseområdet som ligger inom Lycksele kommun finns ej

Kommunstyrelsens tillväxt- och planeringsutskott

med i kommunens tilläggsplan för vindbruk, och ej heller i det förslag till reviderad tilläggsplan. Delar av området hyser till viss del också höga naturvärden, (rödsträkat i Bild 2 nedan). Delen av det föreslagna riksintresseområdet som ligger inom Lycksele kommun bör därför ej utpekas som riksintresse för vindbruk. Området finns inte med i Lycksele kommuns aktuella tilläggsplan för vindkraft, och ej heller i förslaget till reviderad tilläggsplan.

Område 2.

Inom detta område har Lycksele kommun tillstyrkt ett vindkraftprojekt, (Vargträsk, ägt av Nordisk Vindkraft AB). Ytterligare ett projekt behandlas i nuläget av Lycksele kommun enligt Miljöbalken 16 kap. 4§ (Fäbodberget, ägt av Vattenfall Vindkraft AB). Inom det föreslagna riksintresseområdet finns ett naturreservat, Vargen, vilket ej direkt berörs av de planerade vindkraftprojekten. Området finns med i både den nu gällande översiktplanen för vindbruk, liksom i förslaget avseende den reviderade översiktplanen. Det finns därför inget att erinra mot att området utpekas som riksintresse för vindbruk.

Område 3.

Område 3 berör ett område omkring Hög-Svartliden söder om Vargträsk. Området ingår ej i Lycksele kommuns nu gällande tilläggsplan, men finns med i förslaget till reviderad tilläggsplan.

Område 4

Område 4 berör ett område omkring öster om Vargträsk. Området ingår ej i Lycksele kommuns nu gällande tilläggsplan, men finns med i förslaget till reviderad tilläggsplan.

Område 5

Område 5 är beläget i den västra kommundelen på Rönnliden öster om Stor-Arasjön.

Området ingår ej i Lycksele kommuns nu gällande tilläggsplan eller i förslag till reviderad tilläggsplan. Området är även naturreservat. Det finns därför faktorer som talar mot att detta område bör utpekas som riksintresse.

Avseende område 3 och 4 bör energimyndigheten avvakta med att utpeka dessa som riksintresse för vindkraft till dess att den pågående revideringen av Lycksele kommuns tilläggsplan för vindkraft är genomförd.

Kommunstyrelsens tillväxt- och planeringsutskott

Beslut

Tillväxt- och planeringsutskottet avger följande yttrande över remissen:

Lycksele kommun tillstyrker att område 2 utpekas som riksintresse för vindbruk.

Lycksele kommun avstyrker att område 1 och 5 utpekas som riksintresse för vindbruk.

Lycksele kommun vill att energimyndigheten ska avvakta med beslut om att utpeka område 3 och 4 som riksintresse för vindbruk eftersom det pågår en revidering av tillägget till översiktsplanen för vindkraft.

Yttrandet avges med stöd av kommunstyrelsens delegationsordning punkt 1.3

Beslutsunderlag

Utvecklingsstrategens tjänsteskrivelse 2013-01-21

Beslutet sänds till

Länsstyrelsen

Kommunstyrelsen, som återrapporering av delegationsbeslut

«Nästa post»

UMEÅ
KOMMUN

Yttrande

Sida 1 av 2

2013-02-07

Dnr: KS-2012/00943

Länsstyrelsen i Västerbotten

Storgatan 71 B

901 86 UMEÅ

Länsstyrelsen Västerbotten

Ink. 2013 -02- 13

400-9102-2012

Remiss - Uppdatering av riksintresse vindbruk

Umeå kommun har tillsammans med de andra kommunerna inom Umeå regionen pekat ut lämpliga områden för vindbruk i ett tillägg till översiktsplanen som antogs 2010. I tillägget har kommunerna förhållit sig till riksintressena för vindbruk från 2008 och pekat ut områden lämpliga för vindbruk. Områdena är fördelade på kring 150 km² till havs och 260 km² på land som enligt schablonberäkningen i remissen motsvarar en årlig produktion på ungefär 3 TWh. Enbart inom Umeå kommun utredas och prövas för närvarande kring 160 vindkraftverk som skulle innebära en produktion med omkring 0.7 TWh per år.

Revideringen av riksintressena, där de kustnära riksintresseområdena utgår och nya större inlandsområdena tillkommer gör det svårt att uppnå en sammanhållen och långsiktig översiktsplanering där t ex de kumulativa påverkans effekterna av flera vindkraftsetableringar kan beaktas. För Umeås del pågår vindkraftsprojekt i samtliga områden förutom ett som pekats ut i tillägget till översiktsplan. Eftersom processen att utreda och projektera vindkraftsparker tar lång tid och pågående vindkraftsprojekt redan har sökt eller ska ansöka om tillstånd hos Länsstyrelsen inom de närmaste månaderna, ser Umeå kommun ingen möjlighet att se över de "gamla" riksintressena för att förhålla sig till de "nya" och är därför tveksam till denna föreslagna revidering av riksintressen för vindkraft.

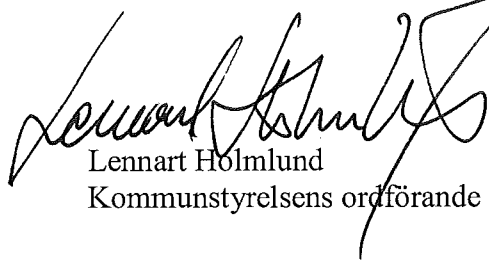
Umeå kommun anser därför att riksintresseområdena från 2008 för vindbruk ska ligga kvar.

Riksintresseområdena för vindbruk som ligger i närheten till befintligt infrastruktur och ledningsnät brukar väcka stort intresse hos vindkraftföretagen. De föreslagna tre nya riksintresseområdena längs Sävaråsen kan generera ytterligare 0.4 TWh per år. För Umeå kommuns del skulle en komplettering av dessa områden innebära att kommunen sammantaget skulle svara för en förhållandevis stor andel av den framtida nationella vindkraftproduktionen.

Umeå kommun ställer sig tveksam till utpekandet av riksintresseområdet på Tavelsjömassivet. Området är relativt litet och som med schablonberäkningar förväntas generera kring 0.04 TWh per år. Tavelsjöberget tillsammans med Tavelsjön är ett av kommunens främsta friluftsområdena mot

och bad. Vidare planeras en skidanläggning och andra sommaraktiviteter för att lyfta upp området som ett attraktivt besöksmål. En vindkraftsetablering inom området skulle minska områdets friluftsvärden och attraktivitet. Umeå kommun vill därför att det föreslagna riksintresseområdet vid Tavelsjömassivet utgår.

Föreslagna områden längs Sävaråsen berör viktiga flytt- och vinterbetesmarker för rennäring och Umeå kommun förutsätter att berörd Sameby har fått möjlighet att yttra sig angående remissen.

Lennart Holmlund
Kommunstyrelsens ordförande

Mikael Öhlund
Stadsdirektör

Länsstyrelsen i Vbt län

Remiss gällande uppdatering av riksintresse vindbruk

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har mottagit er Remiss gällande uppdatering av riksintresse vindbruk. Kommunen har en gällande vindkraftsplan där de flesta områden i den västra delen, fjällregionen bedömts olämpliga för vindkraft då andra riksintressen, bland annat rennäringen, bedömts starkare i området. Vi har inga planer på att ändra den bedömningen varför vi kan tycka att det är olämpligt att peka ut områden inom tex Vindelfjällens naturreservat eller Ryfjället som riksintresse för vindkraft.

I övriga delar av kommunen har vi inga erinringar mot föreslagna riksintressen.

Med vänliga hälsningar

Sonja Eliasson
Miljö- och samhällsbyggnadschef

Kommunstyrelsen

Yttrande, remiss gällande uppdatering av riksintresse vindbruk

Sammanfattning

Energimyndigheten uppdaterar riksintresseanspråken till land och havs. Länsstyrelsen har gett kommunen möjlighet att lämna synpunkter innan remissvar skickas till Energimyndigheten.

Bygg- och miljökontorets förslag till beslut

Bygg- och miljökontoret föreslår kommunstyrelsen att anta den här skrivelsen med synpunkterna nedan som ett svar på remissen.

Beslutsunderlag

Bygg- och miljökontorets tjänsteskrivelse 2013-01-15
Kartbilaga med object-id 2013-01-15

Synpunkter

Skellefteå kommun ser positivt på att Energimyndigheten ser över och uppdaterar riksintresse för vindbruk då många av dagens utpekade områden inte är optimala. Ett tematiskt tillägg för vindkraft är under framtagande och beräknas gå ut på samråd våren 2013. Energimyndighetens utpekade områden har jämförts med kommunens arbetsmaterial för det tematiska tillägget.

I följande områden (numrerade enligt object-id) har Skellefteå kommun synpunkter:

317: Området har valts bort i arbetsmaterialet för det tematiska tillägget med hänsyn till Byggeträsket som är av riksintresse för kulturmiljö samt Bjursjöaltarets naturreservat. Dessutom finns Bjursjön med som ett tänkt område för landsbygdsutveckling i strandnära läge (Tematiskt tillägg för LIS är under framtagande). Området anses ej lämpligt för vindkraft.

321: Lövångerskusten är ett mycket viktigt område för friluftsliv och naturvård. Delar av området är utpekade som viktig naturmiljö där inga etableringar bör ske enligt Länsstyrelsens Strategi för Vindbruk och känsliga naturmiljöer, 2011. Det finns dessutom specifika naturvårdsintressen i området. Området anses ej lämpligt för vindkraft.

338: Området ligger i anslutning till Fällfors flygfält. Här finns motstående intressen och utvecklingsplaner som inte anses förenliga med vindkraft. Området anses ej lämpligt för vindkraft.

340: Byskeälven är av riksintresse för kulturmiljö. Det finns risk för att kulturmiljön skadas visuellt. I området ligger också Tväråberget som är ett värdefullt naturområde, klass 1 (frivillig avsättning, Svea skog). Området ligger också i anslutning till Fällfors Flygfält (se kommentar 338) samt att en del bebyggelse (Gammelboliden) finns inom området. Området anses ej lämpligt för vindkraft.

SKELLEFTEÅ KOMMUN

I övriga områden har Skellefteå kommun ingen erinran.

Bygg- och miljökontoret

Harriet Wistemar
Kommunarkitekt

Linnea Hagenbjörk
Planarkitekt

Miljö- och byggnämnden

Yttrande gällande uppdatering av riksintresse för vindbruk

Förslag till miljö- och byggnämndens beslut

Miljö- och byggnämnden avstyrker Energimyndighetens förslag till att utse område av riksintresse för vindbruk på Ångermanbalen i Bjurholms kommun. Bergets karaktäristiska siluett är en symbol och ett kännetecken för kommunen.

Beskrivning av ärendet

Länsstyrelsen har till Bjurholms kommun lämnat information gällande Energimyndighetens revidering av riksintresse för vindbruk och gett kommunen möjlighet att lämna synpunkter på förslaget. Området som föreslås i Bjurholms kommun ligger på Ångermanbalen, Balberget. Bergets karaktäristiska siluett är ett kännetecken för kommunen och används i många sammanhang som symbol för Bjurholms kommun. Det föreslagna området ligger delvis också inom Balbergets naturreservat. Bergets topp är en mycket välbesökt utsiktsplats .

Beslutsunderlag

Länsstyrelsen Västerbotten, Remiss gällande uppdatering av riksintresse för vindbruk, 2012-12-20.

Karta Länsstyrelsen AC jan 2013, Riksintresse vindbruk

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSAVDELNINGEN

Veronica Tengman
1:e miljöinspektör

Beslutet ska skickas till

Diariet
1:e miljöinspektör
Kommunstyrelsen
Länsstyrelsen, Samhällsutveckling